

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет мистецтва та дизайну
Кафедра мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Методологія та організація культурологічного наукового дослідження

Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»
Спеціальність 034 Культурологія
Назва освітньої програми Культурологія
Рівень вищої освіти Доктор філософії (PhD)

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
Професор кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін, доцент, кандидат мистецтвознавства, Уварова Тетяна Іванівна	067-27-57-312	skalatatjana@ukr.net

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Курс «**Методологія та організація культурологічного наукового дослідження**» включає теми, що дають можливість цілісного розуміння організації науково-дослідної діяльності. Логіка тематичного наповнення курсу ґрунтується на системності наукових знань, міждисциплінарності та практичній спрямованості сучасних наукових досліджень. Пропонований курс тематично охоплює питання планування, організації та оформлення наукового дослідження. Значна увага приділяється загальнонауковій та спеціальній методології. Виокремлено питання специфіки культурологічних досліджень та методологічному інструментарію культурології. Програма курсу включає питання академічної доброчесності та професійної етики науковця.

Метою та завданням навчальної дисципліни є формування теоретичного й практичного підґрунтя для ефективного проведення наукових досліджень, як у процесі навчання, так і на практиці; використання культурологічної методології в ґрунтовному дослідженні різноманітних культурних явищ; володіння категоріальним апаратом сучасної культурології задля формування належного рівня культурної та культурологічної компетентності. У результаті вивчення дисципліни аспіранти повинні засвоїти методологію і методику досліджень, уміти відбирати, аналізувати необхідну інформацію з наукового напрямку та кваліфіковано відобразити результати власних наукових досліджень.

Передумови для вивчення дисципліни є необхідні базові знання із фахових та гуманітарних дисциплін, у тому числі з філософії, культурології, історії культури та вільне орієнтування у тенденціях сучасної науки про культуру.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Методологія та організація культурологічного наукового дослідження» формуються наступні компетентності із передбачених освітньо-науковою програмою «Культурологія»:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати комплексні проблеми у галузі професійної діяльності культуролога-науковця, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань, а також уміння їх впроваджувати в якості культуролога-практика в освітню та соціальну сфери.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 6. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, наукометричні бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.

ЗК 8. Здатність проводити власні оригінальні наукові дослідження, що містять наукову новизну, мають важливе теоретичне та практичне значення в сучасному культурно творчому процесі.

ЗК 9. Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково- педагогічній діяльності.

Навчальна дисципліна «Методологія та організація культурологічного наукового дослідження» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (РН), передбачених освітньо-науковою програмою:

ПРН-4. Вміти самостійно планувати, організувати та виконувати комплексне культурологічне дослідження, ґрунтуючись на міждисциплінарному підході, встановлюючи взаємозв'язки між історичними, соціальними, мистецтвознавчими науковими напрямками, вільно володіти міждисциплінарною методологією.

ПРН-9. Переосмислювати наявне та створювати нове цілісне уявлення, пропонувати та обґрунтовувати гіпотези на основі теоретико-методологічного аналізу з предметної сфери наукового дослідження із урахування вимог академічної доброчесності.

ПРН 14. Розробляти навчально-методичне забезпечення і вміти застосувати методики викладання фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін зі спеціальності «Культурологія» у закладах освіти.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

В результаті вивчення дисципліни аспірант буде:

Знати:

- загальні принципи та методи наукових досліджень;
- методологію і методику культурологічних досліджень;
- категоріальний апарат сучасної культурології;

- головні види та типи світових інформаційних ресурсів;
- особливості інформації і методи її аналізу;
- можливості й основні напрямки використання технології баз даних у культурологічних дослідженнях.

Вміти:

- самостійно вирішувати завдання в процесі наукової діяльності;
- володіти методологією, теоретичними і практичними методами наукового дослідження;
- ефективно застосувати теоретичні та практичні методи наукового дослідження
- розробляти етапи та форми процесу наукового дослідження;
- відбирати та аналізувати необхідну інформацію у з наукового напрямку;
- працювати з інформацією і рамках професійної діяльності з різних джерел;
- кваліфіковано відобразити результати власних наукових досліджень;
- оформлювати результати наукових досліджень.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
3	90	16/8	14/6	60/76	1	1 та 2	обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	прак	сам. роб.		лекц.	прак	сам. роб.
Тема 1. Загальна організація наукових досліджень.	15	2	2	11	15	1	1	13
Тема 2. Системність методів наукового дослідження.	15	2	2	11	15	1	1	13
Тема 3. Методологічні засади культурології.	15	4	2	9	15	2	1	12
Тема 4. Технологія та організація наукового дослідження.	15	4	4	7	15	2	1	12
Тема 5. Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження.	15	2	2	11	15	1	1	13

Тема 6. Наукова та методологічна культура.	15	2	2	11	15	1	1	13
Усього годин	90	16	14	60	90	8	6	76
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ЗАЛІК								

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ /ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі zoom. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Тема 1. Загальна організація наукових досліджень. Наука як продуктивна сила. Історичні етапи науки. Система наукових знань. Предмет і сутність науки та її головна функція. Понятійний апарат науки. Організація науково-дослідної діяльності в Україні. Організація науки за кордоном.	2	1
2.	Тема 2. Системність методів наукового дослідження. Поняття «метод», «методологія», «методика». Поняття «наукової парадигми». Проблема суб'єктивного компонента в наукових дослідженнях. Принципи наукового мислення: раціональність, системність, термінологічність, доведеність. Проблема наукової термінології. Теорії, концепції, закони, закономірності, принципи, гіпотези, поняття, категорії, терміни, моделі й наукові методи в системі наукових знань. Міждисциплінарність та прикладний характер сучасних наукових досліджень.	2	1
3.	Тема 3. Методологічні засади культурології. Наука про культуру: стислий нарис історії формування. Культурологія як парадигма. Фундаментальні та прикладні культурологічні дослідження. Специфіка методів та методологій дослідження культури. Методологічні підходи до дослідження культури. Засади розрізнення «методу» та «підходу».	2	1

	Дослідник-культуролог: наукове покликання, зовнішні і внутрішні мотиви.		
4.	Тема 4. Технологія та організація наукового дослідження. Етапи наукових досліджень. Календарний план-графік. Наукова проблема. Формулювання теми наукового дослідження та визначення робочої гіпотези. Мета, ідея, новизна, актуальність, об'єкт та предмет дослідження.	4	1
5.	Тема 5. Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження. Сутність наукової публікації. Правила оформлення результатів наукових досліджень. Одиниці обчислення обсягу наукової роботи. Особливості цитування. Редагування тексту і підготовка його до друку. Типова структура рецензії (відгуку). Наукова монографія. Наукова стаття. Тези наукової доповіді (повідомлення). Автореферат дисертації . Збірники наукових праць. Вихідні відомості. Електронний пошук наукової інформації. Зв'язок наукової діяльності з наукометричними показниками. Наукометрична статистика від Thomson Reuters. Міжнародні наукометричні бази даних – Scopus, Web of Science, Index Copernicus та ін. Провідні міжнародні наукові видавництва – Elsevier, Springer, Willey, Francis&Taylor та ін. Індекс Гірша (H-index). ORCID (Open Researcher and Contributor ID) – єдиний міжнародний реєстр науковців. ResearcherID - система реєстрації та ідентифікації авторів наукових робіт.	2	1
6.	Тема 6. Наукова та методологічна культура. Поняття методологічної культури вченого. Роль і значення наукової та методологічної культури дослідника для розвитку науки. Суть інноваційної спрямованості сучасних наукових досліджень. Зміст поняття наукове співтовариство і в чому специфіка його функціонування.	2	1
	Всього	14	6

7.САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи аспірантів щодо вивчення дисципліни «Методологія та організація культурологічного наукового дослідження» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді наукових есе, тез, статей тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	Заочна форма
1.	Тема 1. Загальна організація наукових досліджень. Виникнення та еволюція науки. Розвиток науки у ХІХ столітті. Наука ХХ століття і початку ХХІ століття: характерні особливості. Класифікація наук. Наукова діяльність. Види наукової діяльності. Наука як частина духовної культури та соціальний інститут. Правове регулювання наукової і науково-технічної діяльності в Україні.	11	13
2.	Тема 2. Системність методів наукового дослідження. Теорія, закони, гіпотези, поняття й наукові методи в системі наукових знань. Суть та особливості наукових досліджень. Класифікація наукових досліджень. Загальнонаукові методи дослідження. Фундаментальні та прикладні дослідження. Види фінансування наукових досліджень.	11	13
3.	Тема 3. Методологічні засади культурології. Культурологія у структурі освіти і науки. Методологічні проблеми нелінійної науки. Синергетика як загальнонаукова дослідницька програма. Системний підхід у вивченні культури. Аксіологічне вивчення культури. Семіотичне дослідження культури.	9	12

	Культурологічна інтерпретація як герменевтичний досвід. Фундаментальні та прикладні культурологічні дослідження. Специфіка методів та методологій дослідження культури. Методологічні підходи до дослідження культури. Засади розрізнення «методу» та «підходу». Вимоги до науковця. Рівень знань, функціональні вимоги, особистісні якості. Проблема взаємовпливу особистості культуролога та процесу дослідження.		
4.	Тема 4. Технологія та організація наукового дослідження. Наукове дослідження та його специфіка. Класифікація наукових досліджень. Категоріальний апарат наукового дослідження. Мета дослідження. Основні етапи дослідження. Календарний план-графік наукового дослідження.	7	12
5.	Тема 5. Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження. Вимоги до написання наукової монографії, наукової статті, тез наукової доповіді (повідомлення). Роль пошуку інформації у процесі наукової роботи. Класифікація джерел інформації. Електронні засоби пошуку інформації. Періодичні та довідкові інтернет-видання з культури та мистецтва. Індекс цитування (H-індекс, або індекс Гірша, Імпакт-фактор, бази Web of Science, Scopus).	11	13
6.	Тема 6. Наукова та методологічна культура. Типи наукової комунікації. У чому полягає складність упровадження академічної чесності у вітчизняну наукову практику. Основні шляхи оптимізації науково-дослідницької діяльності та засоби підвищення її ефективності та конкурентоспроможності.	11	13
	Всього	60	76

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю		Складові оцінювання
поточний контроль передбачає перевірку теоретичних питань, самостійної роботи, практичних робіт та усне опитування по кожній практичній роботі.		50%
підсумковий контроль, який здійснюється у ході проведення заліку.		50%
Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; практичні завдання, залік	

**9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ АСПІРАНТІВ
З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ**

Денна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль			
залік			50
Всього балів			100

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Особливості наукової діяльності та наукового знання.
2. Наука як система знань, соціальний інститут та дослідницька діяльність.
3. Історичні етапи науки.
4. Теоретичні та методологічні принципи науки.
5. Предмет і сутність науки та її головна функція.
6. Види та ознаки наукового дослідження.

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача з аспірантами

7. Організація науково-дослідної діяльності в Україні.
8. Організація науки за кордоном.
9. Система наукових ступенів і звань в Україні та інших країнах світу.
10. Поняття «метод», «методологія», «методика».
11. Поняття «наукової парадигми».
12. Методологія і методи наукових досліджень.
13. Загальнонаукові методи.
14. Методи теоретичного рівня.
15. Методи емпіричного рівня.
16. Теорія, закони, гіпотези, поняття й наукові методи в системі наукових знань.
17. Специфіка фундаментальних та прикладних досліджень.
18. Які види фінансування наукових досліджень ви знаєте?
19. Культурологія у структурі освіти і науки.
20. Проблеми становлення та розвитку культурології.
21. Особливості методології культурологічного пізнання.
22. Методологічні підходи до дослідження культури.
23. Методологічний плюралізм у культурології.
24. Традиційні та специфічні методи культурологічних досліджень.
25. Методологічні проблеми нелінійної науки.
26. Системний підхід у вивченні культури.
27. Аксиологічне вивчення культури.
28. Семіотичне дослідження культури.
29. Герменевтика в дослідженнях культури.
30. Дослідник-культуролог: наукове покликання, зовнішні і внутрішні мотиви.
31. Уявлення, фантазія та інтуїція у науковій творчості дослідника культуролога.
32. Основні етапи організації досліджень.
33. Планування наукового дослідження.
34. Наукова проблема.
35. Формулювання теми наукового дослідження та визначення робочої гіпотези.
36. Мета, ідея, новизна, актуальність, об'єкт та предмет дослідження.
37. Основні види, функції, кількість і обсяг наукова монографії, наукової статті, тез наукової доповіді.
38. Методика написання тексту.
39. Вимоги до тексту наукової статті.
40. Наукова інформація та способи її пошуку.
41. Оформлення бібліографічного опису літератури та списку використаних джерел.
42. Правила наведення цитат і бібліографічних посилань у наукових текстах.
43. Наукометрія – як критерій оцінки результатів наукової діяльності.
44. Поняття методологічної культури вченого.

45. Концепція академічної доброчесності, основні напрями та перспективи її реалізації.

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ АСПІРАНТІВ

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе) та ін.;

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» Fx – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C	Задовільно	
64-73 (5)	D		
60-63 (4)	E	незадовільно	не зараховано
35-59 (3)	Fx		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА**Основна:**

1. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: підручник. Київ: АБУ, 2002. 480 с.
2. Бірта Г.О. Методологія і організація наукових досліджень.[текст]: навч. посіб. / Г. О. Бірта, Ю.Г. Бургу К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 142 с.
3. Демківський А.В. Основи методології наукових досліджень: навч. посібн. / А.В. Демківський, П.І. Безус. К.: Акад. муніцип. упр., 2012. 276 с.
4. Дороніна М. С. Технологія наукових досліджень (схеми та приклади): навч. посібн. Харків: ІНЖЕК, 2006. 100 с.
5. Dharmapalan V. Scientific Research Methodology / V. Dharmapalan. – Alpha Science, 2012. 250 p.
6. Клековкін О. Ю. Мистецтво: Методологія дослідження: Методичний посібник / Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України. К.: Фенікс, 2017. 144 с.
7. Клименюк О.В. Методологія та методи наукового дослідження: навч. посібн. / О.В. Клименюк. К.: Міленіум, 2005. 186 с.
8. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2006. 192 с.
9. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. / О.В. Крушельницька. К., 2009., 321 с.
10. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень [Текст]: Навчальний посібник / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсеєв. – 3-е вид., перероб. і допов. К. : ВД «Професіонал», 2005. – 240 с.
11. Корбутяк В.І. Методологія системного підходу та наукових досліджень: Навчальний посібник. – Рівне: НУВГП, 2010. 176 с.
12. Навчально-методичний посібник з навчальної дисципліни «Організація та методологія наукових досліджень» для аспірантів (здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії) / уклад.: О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – Харків : Право, 2019. 40 с.
13. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / В. І. Зацерковний, І. В. Тішаєв, В. К. Демидов. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
14. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / І. С. Добронравова, О. В. Руденко, Л. І. Сидоренко та ін. ; за ред. І.С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). К. : ВПЦ «Київський університет», 2018. 607 с.
15. Олійник О. О. Культура як спосіб життя і методологія аналізу культури : концептуальний підхід Р. Вільямса // Культурологічна думка. 2012. № 5. С. 48–56.
16. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А.Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
17. Отенко І. П. Основи наукових досліджень: конспект лекцій. Харків: ХНЕУ, 2010. 80 с.
18. Пилипчук М. І., Григор'єв А. С., Шостак В. В. Основи наукових досліджень: підручник. Київ: Знання, 2007. 270 с.
19. Prathapan K. Research Methodology for Scientific Research. / K. Prathapan. – Dreamtech Press, 2019. 272 p.
20. Сидоренко В. К. Основи наукових досліджень [Текст] / В. К. Сидоренко. – К.: 2000. – РНКЦ «ДІНІТ», 2000. 259 с.
21. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень: підручник. Київ: Знання, 2005. 309 с.
22. Сучасна культурологія: постмодернізм у логіці розвитку української гуманістики : кол. монографія / Ю. С. Сабадаш, О. М. Гончарова, Л.Г. Дабло та ін. ; за заг. ред. Ю. С. Сабадаш ; ред.-уклад.: Ю. С. Сабадаш, І. Петрова. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. 432 с.
23. Тушева В. В. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник/ В. В. Тушева, УМО НАПН України. – Харків: «Федорко», 2014. 408 с.

24. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності [Текст] / В. М. Шейко, Н.М.Кушнарєнко: Підручник для студентів вищих навч. закладів. Х.: ХДАК, 1998. 288 с.
25. Чмиленко, Ф.О. Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» [Текст] / Ф.О. Чмиленко, Л.П. Жук. Д.: РВВ ДНУ, 2014. 48 с.
26. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень. Київ: Слово, 2003. 240 с.
27. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. Київ: Знання, 2008. 310 с
28. Краус Н.М. Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. посібн. / Н.М. Краус; Полтав. нац. техн. ун-т імені Ю. Кондратюка. Полтав : Оріяна, 2012. 180 с.

Допоміжна

1. Академічна доброчесність: виклики сучасності : збірник наукових есе учасників дистанційного етапу наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 02.12 – 13.12.2019) / Польсько-українська фундація «Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці», Духовна Академія Університету Кардинала Стефана Вишинського, Фундація ADD. Варшава, 2019. 148 с. [URL:https://www.iiasc.org/wpcontent/uploads/2020/02/iiasc_academic_integrity_12_2019.pdf](https://www.iiasc.org/wpcontent/uploads/2020/02/iiasc_academic_integrity_12_2019.pdf)
2. Академічна мобільність [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/osvita-za-kordonom/akademichna-mobilnist>
3. Гранти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zrda.org/grants/>.
4. Veltman K. Understanding New Media: Augmented Knowledge & Culture. University of Calgary Press, 2006. 712 p.
5. Етичний кодекс ученого України // Україна. Наука і культура. 2009. Вип 35. С. 19-23. URI: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/37062> .
6. Каламбет С.В. Методологія наукових досліджень: Навч. посіб. / С.В. Каламбет, С.І. Іванов, Ю.В. Півняк Ю.В. Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. 191 с. (підрозділи 2.6, 2.7.С. 60–70) [URL:https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2017/10/3-1.pdf](https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2017/10/3-1.pdf)
7. Краєвська О. Освітня політика Європейського Союзу: становлення та механізми реалізації // Вісник Львівського університету: Серія Міжнародні відносини. 2011. Вип. 28. С. 53–66.
8. Красевська О. Стан та перспективи співробітництва України та ЄС в освітній сфері // Європейський Союз та Україна: перспективи трансформації двосторонніх відносин: Збірник матеріалів III Щорічної міжнар. наук.- практ. конф., Львів, 25 жовтня 2013 р. С. 305-308.
9. Кодекс наукової етики // Наука та наукознавство. 2005. № 3. С. 31-37.
10. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.(Розділи 4, 10, 12).[URL:https://nuczu.edu.ua/sciencearchive/Articles/gornostal/vajinskii%20posibnyk.pdf](https://nuczu.edu.ua/sciencearchive/Articles/gornostal/vajinskii%20posibnyk.pdf)
11. Меньшов О. Про засади академічної чесності / О. Меньшов // Київський університет. К., 2015. Квіт. (№ 4/5). С. 3.
12. Наука в університетах [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/nauka-v-universitetah>.
13. ORCID [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.orcid.org>.
14. Палеха Ю. І., Палеха О. Ю., Горбань. Ю. І. Інформаційна культура: навч. посібник. К.: Ліра-К, 2020. 400 с.
15. Предмет методології науки [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://stud.com.ua/29019/filosofiya/predmet_metodologiyi_nauki.
16. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP). – Назва з екрану. URL: <http://www.saiup.org>
17. Scopus for authors [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.scopus.com/home.uri?zone=header&origin=>.

18. Тим, хто торує свій шлях в науку / М.Г. Находкін, А.Г. Науковець, С.М. Рябченко. К., 2008.
19. The Fundamental Values of Academic Integrity (Second Edition).
20. URL: <https://www.chapman.edu/academics/academic-integrity/files/the-fundamental-values-of-academic-integrity.pdf>
21. Філіпенко А.С. Міждисциплінарна методологія: базові принципи.
22. URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/ec_n/article/viewFile/3283/2959 (Файл «Міждисциплінарна методологія_3283-12053-1-РВ»).
23. Фінансування наукових досліджень в Україні та світі [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://edclub.com.ua/analityka/finansuvannya-naukovyh-doslidzhen-v-ukrayini-ta-sviti>.
24. Фіцула М.М. Формування наукового світогляду https://pidru4niki.com/1220041135023/pedagogika/formuvannya_naukovogo_svitoglyadu // Фіцула М.М. Педагогіка. Київ: Видавничий центр «Академія». 2009. 528 с. <https://pidru4niki.com/1613030534943/pedagogika/pedagogika>
25. Хоружий Г.Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти / Г.Ф. Хоружий. – Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2012. 320 с.
26. Шейко, В., & Кушнарєнко, Н. (2020). Методологічна рефлексія культурологічних і мистецтвознавчих досліджень. *Науковий журнал ХУДОЖНЯ КУЛЬТУРА. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ*, (16(1), 44–48. <https://doi.org/10.31500/1992-5514.16.2020.205237>
27. Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників». Назва з екрану. URL: http://library.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/biblio/PDF/books_ac-gr.pdf

Інформаційні ресурси

1. Про освіту: Закон України. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/law>
2. Про вищу освіту : Закон України [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>